

เวียดนาม...ตลาดในฝันท่ามกลางมรสุมที่ถาโถม

ดร.รักษ์ วรกิจโภคาทร

กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

หากพูดถึงสถานการณ์เศรษฐกิจโลกในตอนนี้ ผมเชื่อว่าผู้อ่านหลายท่านคงจะส่ายหน้ากันอยู่ไม่น้อย เพราะดูเหมือนเรากำลังเผชิญกับมรสุมที่ถาโถมเข้ามาแล้วลูกแล้วลูก ไม่เพียงสถานการณ์ COVID-19 ที่ยังไม่คลี่คลาย แต่ยังถูกซ้ำเติมจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่จุดชนวนความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อและปัญหา Supply Chain Disruption ให้รุนแรงขึ้น จนทำให้หลายฝ่ายกังวลว่าเศรษฐกิจของหลายประเทศอาจกำลังเข้าสู่ภาวะ Stagflation (เศรษฐกิจชะลอตัว+เงินเฟ้อสูง) ในเร็ว ๆ นี้

วันนี้ผมเลยจะชวนท่านผู้อ่านเปลี่ยนบรรยากาศตามองหาโอกาสในวิกฤตกันดูบ้างนะครับ โดยเฉพาะผู้ประกอบการไทยที่กำลังมองหาตลาดส่งออกและลงทุนในพื้นที่ที่จะช่วยเป็นเกราะกำบังมรสุม อีกทั้งยังเต็มไปด้วยทรัพยากรที่พร้อมให้ค้นหาเมื่อมรสุมผ่านไป นั่นคือตลาดเวียดนาม ซึ่งเป็นตลาดการค้าการลงทุนที่สำคัญของไทยตลอดหลายปีที่ผ่านมา

เวียดนามถือเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศในโลกที่เศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่องทุกปีแม้จะมีการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา อีกทั้ง IMF ยังคาดว่าเศรษฐกิจเวียดนามปี 2565-2570 จะขยายตัวเฉลี่ยสูงถึง 6.8% ต่อปี สูงที่สุดในอาเซียน และสูงกว่าเศรษฐกิจโลกถึงกว่าเท่าตัว เพื่อให้เห็นศักยภาพของเวียดนามชัดเจนมากขึ้น ผมจะขอเปรียบเทียบตลาดเวียดนามเหมือน “ผู้หญิงในฝัน” ที่มีคุณสมบัติโดดเด่นหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

● **ดูแลตัวเองได้ : เศรษฐกิจเวียดนามยืดหยุ่นรองรับวิกฤตได้ดี** แม้เวียดนามเป็นเศรษฐกิจเปิดขนาดเล็ก แต่การบริโภคภาคเอกชนกลับมีสัดส่วนสูงถึงราว 70% ต่อ GDP คล้ายกับประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยประชากรเกือบ 100 ล้านคน และกว่า 70% อยู่ในวัยหนุ่มสาว ทำให้การบริโภคกลายเป็น Buffer ที่ช่วยให้เวียดนามผ่านพ้นวิกฤต COVID-19 และสามารถรองรับวิกฤตในอนาคตได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ Economist Intelligence Unit คาดว่าการบริโภคของเวียดนามจะโตเฉลี่ยถึง 7% ต่อปีไปอีก 5 ปีข้างหน้า ประเด็นที่น่าสนใจอีกอย่างคือ แม้ปัจจุบันเงินเฟ้อในหลายประเทศจะพุ่งแตะ 7-8% สูงสุดในรอบหลายทศวรรษ แต่เงินเฟ้อเวียดนามกลับยังอยู่ระดับต่ำ ล่าสุดเงินเฟ้อเดือนเมษายน 2565 อยู่ที่ 2.6% ต่ำที่สุดในอาเซียน ด้วยภาคเกษตรกรรมของเวียดนามที่แข็งแกร่ง คิดเป็นสัดส่วนเกือบ 15% ต่อ GDP ขณะเดียวกันเวียดนามก็มีน้ำมันดิบสำรองมากที่สุด ในอาเซียนซึ่งอาจช่วยผ่อนหนักเป็นเบาในภาวะข้าวยากมากแพงได้ระดับหนึ่ง นอกจากนี้ เวียดนามยังมีเสถียรภาพด้านต่างประเทศที่ค่อนข้างดี ด้วยเงินทุนสำรองฯ กว่า 1.1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (อันดับ 24 ของโลก) ไตรระดับอย่างรวดเร็วจากเพียง 2.6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2555 และดุลบัญชีเดินสะพัดที่ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) คาดว่าจะกลับมาเกินดุล 1.5% ต่อ GDP ในปีนี้ จะช่วยลดความเสี่ยงจากเงินทุนไหลออกที่ตลาดเกิดใหม่หลายแห่งกำลังเผชิญ สะท้อนได้จากเงินดอลลาร์ที่อ่อนค่าไม่ถึง 1.5% ตั้งแต่ต้นปี น้อยที่สุดเป็นอันดับต้น ๆ ในภูมิภาค

● **มีเสน่ห์ : เวียดนามดึงดูด FDI จนขึ้นแท่นเป็น New Factory of the World** สะท้อนจากเม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI Net Inflow) ที่ไหลเข้าเวียดนามขยายตัวเฉลี่ย 7% ต่อปีในปี 2554-2563 เทียบกับ FDI โลกที่ขยายตัวเพียง 1% ทั้งนี้ เสน่ห์ของเวียดนามในการดึงดูด FDI เรียกได้ว่าครบครัน ทั้ง แรงงานราคาถูก โดยค่าจ้างขั้นต่ำในเวียดนามถูกกว่าจีนที่เคยได้รับสมญานาม Factory of the World ถึง 50% ที่ตั้งดี ชายฝั่งมีท่าเรือขนาดใหญ่ (Major Port Class A) มากถึง 17 แห่ง ทำให้ได้เปรียบด้านการขนส่งระหว่างประเทศ นโยบายสนับสนุนการลงทุนทั้งภาคีและมีใช้ ภาคีที่เรียกว่าฟรีเมียมแห่งหนึ่งของโลก โดยเฉพาะการให้อำนาจแต่ละจังหวัดให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม เพื่อแข่งขันกันดึงดูดการลงทุนให้ตรงกับจุดแข็งของแต่ละพื้นที่ สิ่งเหล่านี้ทำให้ที่ผ่านมาเวียดนามมีเม็ดเงิน FDI เข้ามาตั้งฐานการผลิตเพื่อส่งออกกระจายตัวแทบทุกอุตสาหกรรม ไล่เรียงไปตั้งแต่อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นไปจนถึงอุตสาหกรรมไฮเทค อาทิ รองเท้า (เวียดนามส่งออกอันดับ 2 ของโลก) สิ่งทอ (อันดับ 4) โทรศัพท์และอุปกรณ์ (อันดับ 3) โดยปัจจุบันเวียดนามถือเป็นฐานการผลิตของหลายแบรนด์ IT ชื่อนำ อาทิ Samsung, LG, Intel และ Microsoft ขณะเดียวกันเวียดนามก็ยังมีแผนยกระดับอุตสาหกรรมสีเขียว โดยตั้งเป้าจะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างน้อย 15% ภายในปี 2573 ซึ่งจะช่วยเปลี่ยนผ่านจาก Dirty Industry ไปสู่ Green Industry ได้ในอนาคต

● **เข้าสู่สังคมเก่า : เวียดนามมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมหาอำนาจโลก ทั้งชาติตะวันตก จีนและรัสเซีย**

จากนโยบายต่างประเทศที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการเมืองกับเศรษฐกิจได้อย่างลงตัว สะท้อนได้จากการที่เวียดนามได้รับเลือกเป็นเจ้าภาพการประชุมสำคัญระดับโลกหลายเวที โดยเฉพาะการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำสหรัฐฯ และเกาหลีเหนือ ตลอดจนเคยเป็นเจ้าภาพการประชุม APEC 2 ครั้งในช่วงก่อนหน้านี้นี้ นอกจากนี้ เวียดนามยังมีความสัมพันธ์ด้านการค้าการลงทุนที่แน่นแฟ้นกับทั้งชาติตะวันตกและชาติตะวันออก จากการที่เวียดนามมีข้อตกลง FTA มากที่สุดอันดับต้น ๆ ของโลกราว 15 ฉบับ ครอบคลุมกว่า 50 ประเทศทั่วโลก และยังเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศที่มี FTA กับหลายประเทศคู่ขัดแย้งของสงครามในปัจจุบัน ทั้งฝั่งรัสเซีย จาก FTA Vietnam-Eurasian Economic Union (รัสเซีย อาร์เมเนีย เบลารุส คาซัคสถาน และคีร์กีซสถาน) และฝั่งชาติตะวันตก จากข้อตกลง FTA EU-Vietnam และ FTA UK-Vietnam ปัจจัยดังกล่าวสะท้อนถึงความโดดเด่นของเวียดนามในการสร้างสมดุลด้านนโยบายต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนทำให้เวียดนามยังเป็น Spotlight ในการดึงดูดเม็ดเงินการค้าการลงทุนของโลกต่อไปอีกในอนาคต

จากคุณสมบัติที่โดดเด่นของเวียดนามข้างต้น EXIM BANK ในฐานะธนาคารเพื่อการพัฒนาได้เล็งเห็นถึงศักยภาพดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ล่าสุดเรากำลังจะเปิดสำนักงานผู้แทนแห่งใหม่ที่เวียดนามอย่างเป็นทางการในช่วงเดือนมิถุนายน 2565 ที่จะถึงนี้ เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการไทยในการส่งออกสินค้าไปคว้าโอกาสจากกำลังซื้อของชาวเวียดนามที่อยู่ในช่วงขาขึ้น อีกทั้งยังเป็นโอกาสในการลงทุนเพื่อเชื่อมต่อ Supply Chain กับอุตสาหกรรมแห่งอนาคตและอุตสาหกรรมสีเขียวในเวียดนาม และยังสามารถใช้เวียดนามเป็น Springboard เพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สามได้อีกด้วย ในทุกวิกฤตย่อมมีโอกาสซ่อนอยู่เสมอครับ ดังกล่าวคำกล่าวของ Albert Einstein ที่ว่า “In the midst of every crisis, lies great opportunity” ผมเป็นกำลังใจให้ทุกท่านครับ

Disclaimer: คอลัมน์นี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของ EXIM BANK